

Eduskunnan puolustusvaliokunta

6.9.2024

Asia:

E 52/2023 vp Valtioneuvoston selvitys: Euroopan puolustusteollisen strategian valmistelu

U 30/2024 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan puolustusteollisuusohjelmasta ja puolustustarvikkeiden oikea-aikaisen saatavuuden ja toimituksen varmistamista koskevan toimenpidekehityksen perustamisesta (EDIP)

BITTIUM WIRELESS OY:N ASIAANTUNTIJALAUSUNTO

Yleistä

Bittium kannattaa Euroopan puolustusteollisen strategian (EDIS) ja siihen liittyvän puolustusteollisuusohjelman (EDIP) tavoitteita puolustusyhteistyön ja yhteismarkkinoiden edistämiseksi. Ukrainan sota on tuonut mukanaan selkeän tarpeen eurooppalaisen yhteistyön pitkäjänteiseksi kehittämiseksi.

Bittium on lausunnossaan yhteneväinen Puolustus- ja Ilmailuteollisuus PIA ry:n ja Patrian asiantuntijoiden aiemmin esittämien lausuntojen kanssa. Bittium tukee erityisesti näkemystä, että onnistuneen toimeenpanon kannalta olisi hyvä kuvata konkreettisempi tavoitela huomioiden jäsenmaiden erityispiirteet, toimivaltajako ja yhteensopivuus Nato-tehtävien välillä.

Sen lisäksi mitä aiemmissa lausunnoissa on todettu, Bittium tähdentää lausunnossaan yrityksen kannalta keskeisiä asioita.

Euroopan puolustustarvikkeiden yhteismarkkinan kehittäminen

Bittium tuo huolensa esiin Euroopan mittakaavassa pienenä, mutta erittäin suorituskykyisten taktisten ja tietoturvallisten viestintäjärjestelmien ja ohjelmistoradioiden toimittajana siitä, kuinka EDIP-ohjelmassa käytännössä varmistetaan toimintamallit kansallisten ja kansainvälisten järjestelmien yhteensopivuudelle ja yhteentoimivuudelle ilman, että järjestelmätoimitukset keskittyisivät vain suurimmille monikansallisille teollisuuden toimijoille.

Järjestelmien ja siten myös eri maiden puolustusvoimien yhteentoimivuuden eteen tehdystä eurooppalaisesta yhteistyöstä on esimerkkinä ESSOR-hanke (European Secure Software defined Radio). Euroopan puolustusviraston (EDA) alaisuudessa aloitetussa hankkeessa kehitetään eri

maiden puolustustarpeisiin yhteiseurooppalaista teknologiaa, tarkemmin sanottuna aaltomuotoja taktiseen tiedonsiirtoon, usean eurooppalaisen teollisuuden toimijan kesken yhteistyössä ja tasapuolisesti. Nato hyväksyi hankkeen ensimmäisen aaltomuodon taktisen tiedonsiirron yhteentoimivuuden standardiksi viime vuonna.

Hanke todistaa, että tuloksellinen yhteistyö pienempien ja isompien teollisten toimijoiden ja myös maiden kesken on mahdollista, kun sille rakennetaan oikeanlaiset puitteet. Bittium on ollut yksi kuudesta teollisuuden edustajasta hankkeen alusta asti.

Puolustusteollisuuden kehittämishankkeiden panostuksen turvaaminen

Bittium toteaa omakohtaisten kokemusten myötä Euroopan puolustusrahaston (EDF) osoittautuneen toimivaksi rahoitusinstrumentiksi siinä mielessä, että se lisää jäsenmaiden ja niiden teollisuuden yhteistyötä. EDF-ohjelmissa on vuodesta 2024 lähtien havaittavissa hankkeiden kypsyystason nouseminen. Siten EDIP:in osoittaman unionin rahoittamien tutkimus- ja kehittämisprojektien saavutusten teollistamisen osalta on hyvä varmistaa, ettei EDIP-rahoitus olisi ristiriidassa EDF-ohjelmien tavoitteiden kanssa, sekä se, että EDF-ohjelmien rahoituksen taso säilyy riittävänä. Komission EDIP-esityksen perusteella mahdollinen vaikutuspiiri EDF-ohjelmien rahoitukseen olisi vuosina 2025–2027.

Yhteenveto

- Euroopan puolustusteolliseen strategiaan (EDIS) ja siihen liittyvään ohjelmaehdotukseen (EDIP) liittyvät tavoitteet puolustusyhteistyön ja yhteismarkkinoiden edistämiseksi ovat kannatettavia.
- Lausuntomme on yhteneväinen Puolustus- ja Ilmailuteollisuus PIA ry:n ja Patrian asiantuntijoiden aiemmin esittämien lausuntojen kanssa.
- EDIP-ohjelmassa on syytä varmistaa kansallisten ja kansainvälisten järjestelmien yhteensopivuuden ja yhteentoimivuuden kehittäminen niin, että teollisuutta kohdellaan tasa-arvoisesti.
- Euroopan puolustusrahasto (EDF) on osoittautunut toimivaksi rahoitusinstrumentiksi lisäten jäsenmaiden ja niiden teollisuuden yhteistyötä. Tästä syystä EDIP- ja EDF-rahoituksen mahdollinen ristiriita tulee ratkaista, sekä EDF-ohjelman edelleen kehittäminen ja rahoituksen jatkuvuus tulee varmistaa.